GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Dumineca.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 35. Joi, 4|16 Maiu 1878.

La situatiune.

Brasiovu, in 14 Maiu 1878.

Cu ocasiunea desbaterei asupra unei petitiuni ce a inaintat'o adunarea comitatului Pest'a camerei unguresci in contra ordinului ministrului Tisza, prin care se restringe dreptulu de a tiené adunari poporale, s'a incinsu o lupta esacerbata intre opositiune si guvernu. Unu dialogu infocatu, ce avù locu intre deputatulu Desideriu Szilágyi si ministrulu Tisza aréta, catu de mare este mani'a opositiunaliloru asupra guvernului. Szilágyi a facutu adeca in cuventarea s'a finala si aspr'a asertiune, ca „fiacare are dreptulu a se opune la unu ordinu nelegalu chiaru si cu poterea, cumu aréta si revolutiunea francesa."

La aceste cuvinte, cari au fostu primite cu aplause sgomotóse din partea stangei estreme a observatu ministrulu Tisza, ca este tristu, déca instructiunea tinerimei se afla in man'a unoru barbati, cari in cuventarile loru apera de faptu teori'a demonstratiuniloru si cravaleloru publice. Replicandu Szilágyi declara, ca Tisza i-a sucitu in adinsu cuvintele si a doveditu prin aceea, ca intrebuintiéza mediulóce neertate „Despre activitatea mea cá professoru, dise elu, Tisza nu póte si nici nu e aptu a judecá; acelu Tisza, care cá omu alu opositiunei a accentuatu intotdeauna dreptulu, ér' cá ministru nu'lu respectéza niciodata." Inculparile opositiunei de feliulu acest'a nu mai voieau se ié finitu astfeliu, incatu ministrulu se vediú silitu a declará, ca nu va mai respunde la asemeni observatiuni.

Amu mentionatu scen'a acést'a fiindu-ca caracteriséza situatiunea interna parlamentara. Déca va domni totu tonulu acel'a in camer'a ungurésca nu scimu la ce se ne mai asteptamu, candu voru veni la ordine marile cestiuni ale creditului de resbelu si ale impacarei. Desbaterea relativu la acoperirea creditului de 60 milione se va incepe astadi si dupa cumu se vede opositiunea nu va face dificultati guvernului in punctulu acest'a avendu negresitu firm'a credintia ca creditulu se va intrebuintiá numai pentru scopurile unei actiuni antirusse. Catu despre legile de impacare abia credemu, ca voru poté fi desbatute si votate in timpu de 14 dile catu mai tiene provisoriulu. In casulu celu mai reu se va prelungi dér' din nou provisoriulu, ceea ce e mai lesne.

Missiunea contelui Siuvaloff se comentéza in tóte feliurile. Cei mai multi vedu intr'ensa unu semnu alu pacii, dér' nu sunt puçini acei'a, cari se temu cá nu cumva Siuvaloff se incurce lucrurile inca si mai tare. Unii banuiescu chiaru, ca missiunea s'a este indreptata in contra Austro-Ungariei, ca-ci numai asia s'ar' poté esplicá dorinti'a cea mare a Russiei de a se intielege cu Angli'a.

Se anuntia ca Russi'a a incunosciintiatu pe poteri ca le va comunicá in curendu decisiunile sale definitive, esprimandu-si totodata dorinti'a cá se se aplaneze tóte diferintiele inca esistente. In curundu ne vomu poté convinge déca si incatu sunt adeverate aceste sciri si déca este cu deosebire esactu ce se dice, ca Russi'a e gat'a a supune congressului intregu tractatulu. In orice casu positiunea de façia a Russiei nu este nicidecumu incuragiatória pentru unu resbelu mare. Rescól'a dela Rodopu cresce pe di ce merge. Se dice ca insurgentii, la cari se se fi alaturatu multi greci ar' dispune de 8 batalione trupe regulate si de doue baterii de tunuri. La acést'a este a se adauge reau'a stare sanitara a armatei si calamitatea financiara, de care sufere fara indoiéla in mare gradu imperati'a russésca.

Pregatirile militare ale Russiei si Angliei se continua intru aceea, desi prospectele pentru pace sunt mai bune. Si Austro-Ungari'a incepe a se gandì acuma seriosu la mesuri de aperare. Capitululu acest'a alu pregatiriloru militare austro-ungare inse este inca fórte misteriosu.

Situatiunea Romaniei e neschimbata. Romanii inca se pregatescu seriosu pentru tóte eventualitatile. Interessantu e, ca guvernulu a cerutu dela camera 3 milióne pentru materialu de resbelu, ér' camer'a ia acordatu patru milióne!

Pace ori resbelu? Acést'a intrebare se va pune inca de nenumerate ori, pana ce va capetá unu respunsu decisivu.

Instructiunea publica in Romani'a.

Romanii vechi diceau „Inter arma silent musae", descendentii loru dunareni de astadi inse au modificatu incatu-va proverbiulu acesta. Cu privire la Romani'a se póte acuma dice: Ca pe candu unii sangerau pe campulu de lupta pentru independinti'a tierii, altii, cari au remasu acasa, se ocupau de instructiunea tierii. Este cunoscutu estraordinariulu avenlu literariu ce l'a luatu tier'a indata dupa intrarea in actiune a ostirei romane astfeliu, incatu in realitate sgomotulu armeloru nu a facutu se amutiésca ci a redesteptatu mus'a romana. Tiér'a s'a bucuratu in totu decursulu resbelului neintreruptu de tóte libertatile garantate in constitutiune si aparatulu administrativu a functiunatu regulatu, cá si in timpu de pace. La 15 Octobre st. v. 1877 au fostu convocate consiliurile judetiene ale Romaniei in sessiune estraordinaria, spre a se ocupá inainte de tóte cu votarea budgeteloru pentru anulu 1878.

Budgetele tuturoru judetieloru fiindu votate si lucrarile consilieloru generale terminate, ministrulu de interne d. Ion Bratianu a supusu Domnitoriului resultatulu loru intr'unu reportu dela 6 Aprile v. 1878 publicatu in „Monitoriu". Din acestu reportu vedemu cu bucuria, ca consiliurile judetiene au destinatu cea mai mare parte a prisosului loru budgetariu in folosulu instructiunei publice. Acést'a atitudine adeveratu patriotica a consiliuriloru judetiene trebuie se fia aplaudata de toti amicii culturei si ai progressului Romaniei. Este fórte incuragiatoriu a vedé, ca interessulu pentru cultur'a poporului se maresce din di in di intre romanii de dincolo, ca au inceputu a se ocupá mai cu mare seriositate de instructiunea publica vrendu a-o redicá la rangulu acel'a, care i se cuvine dupa mediulócele, facultatile si trebuintiele tierii. Cu totu interessulu ce se manifesta inse in Romani'a pentru promovarea culturei poporale, cu tóte ca chiaru si in timpulu celu mai criticu, candu tier'a era incurcata intr'unu crancenu resbelu, betranii tierei se ocupau de marea problema a instructiunei acelui poporu, care a sciutu se fia atatu de eroicu pe campulu de lupta, — trebuie totusiu se marturisimu, ca inca s'au facutu si se face prea puçinu pe vastulu terenu alu instructiunei, ca activitatea si jertfele pentru cultur'a poporului sunt inca departe de a corespunde recerintieloru timpului de façia si mediulóceloru de cari dispune tiér'a. Dér' inceputulu greu cumu a si fostu s'a facutu si de astadi incolo ne potemu a ne asteptá la o activitate multu mai mare si mai seriósa pe terenulu instructiunei publice in Romani'a.

Se vedemu acuma, ce dice raportulu d. Bratianu relativu la solicitudinea ce au doveditʼo consilierii judetiani pentru instructiunea publica:

„Astfeliu dér' budgetele anului curentu fiindu acumu ecuilibrate si cheltuelile obligatórie trecute, nu remane de catu a supune la cunoscinti'a Mariei Vóstre destinatiunea ce consiliurile au datu prisosului loru budgetariu. Din ecsaminarea budgeteloru se vede, ca solicitudinea dloru consiliari a fostu indreptata cu deosebire asupr'a instructiunei publice.

„Mai in tóte budgetele judetieloru figuréza sume pentru infiintiare de scoli normale, scoli practice de agicultura, scoli de meserii, subventiune profesoriloru din communele rurale, lipsite de midilóce si burse pe la elevi.

„Astfeliu capitalulu cheltuieliloru facultative pentru instructiunea publica in judetiele Ilfovu, se ridica la sum'a de lei 98,000, in Doljiu 93,320, éra judetiulu Argesiu a prevediutu totu pentru acestu sfersitu lei 18,000, Bacaulu 32,907, Botosiani 1950, Brail'a 20,500 Buzeulu 38,922, Cahulu 4600, Covurluiu 22,047, Damboviti'a 16,700, Falciu 1800, Gorjiu 39,110, Ialomiti'a 6480, Mehedintiu 38,600 Muscelu 14,695, Némtiu 20,350, Oltulu 2300, Prahov'a 8200, Putn'a 10,000, Ramnicu-Saratu 7860, Romanu 5950, Romanati 33,220, Sucév'a 3060, Tecuciu 3060, Teleormanu 15,514, Tutov'a 3000, Valcea 15,000 Vlasic'a 10,000.

„Deosebitu de acestea, in budgetulu judetiului Putn'a s'au prevediutu lei 14,000 peste sum'a alocata in anulu trecutu, pentru constituirea unui localu de gimnasiu, éra in acel'a alu judetiului Damboviti'a, lei 40,000, pentru inceperea constructiunei unui localu de gimnasiu, 25,000 pentru constructiunea a cinci localuri modelu pentru scóle rurale."

Banchetulu de infratire anglo-francesa.

Espositiunea universala din Paris abia s'a deschisu si éta, ca a produsu unu resultatu grandiosu de o importantia estraordinaria politica nu numai pentru Franç'a, dér' pentru tóta Europ'a: infratirea anglesiloru cu francesii, apropiarea sincera intre aceste doue natiuni, cari sunt radiemulu principalu alu civilisatiunei, cari sunt cele mai avute, pentru-ca sunt cele mai industrióse.

La unu banchetu, ce l'au datu dilele trecute espunatorii anglesi dela espositiunea din Paris in onórea principelui de Wales in „Hotel du Louvre", a tienutu acest'a unu discursu, care, fiindu o eclatanta manifestatiune de simpathia pentru Franci'a, a produsu sensatiune mare tocmai in impregiurarile politice de astadi, candu trebuie se i se atribuie o insemnatate induoita.

Mostenitoriulu tronului Marei Britanie si alu Indiei, principele de Wales a respicatu adeca, dupa cumu anuntia „Havas" la banchetulu memoratu urmatoriulu toastu:

„Neintielegerile, cari odinióra desbinau pe Franci'a de Angli'a, se dispara pentru totdeauna. Inainte de acést'a cu unu patrariu de seculu ambele natiuni au fostu pentru prim'a-óra aliate: astadi ele sunt din nou aliate si pentru veci. Anim'a mea tóta este cu Franci'a. Toti, cati sunteti aci si me auditi, toti cati me cunósceti sciti, ca nutrescu dorintiele cele mai ferbinti pentru marirea si prosperitatea Franciei."

Cuvintele aceste ale mostenitoriului tronului anglesu, care au fostu primite c'unu entusiasmu nedescriptibilu, au documentatu inaintea lumei intregi, ca simpathiele poporului anglesu sunt astadi cu totulu pe partea Franciei, ca Angli'a doresce a se aliá din nou si inca pentru totdeauna cu Franci'a. Esperiintiele acestui din urma patrariu de seculu au produsu o mare schimbare in relatiunile anglo-francese. Alianti'a germano-russésca a trebuitu se 'si afle in fine contra pondulu si acest'a va fi alianti'a strinsa intre Angl'a si Franç'a.

Press'a anglesa a salutatu mai antaiu si mai caldurosu decatu press'a ori-carei alte tieri deschiderea espositiunei universale din Paris, aducundu omagiele Sale Franciei, care „'si-a doveditu din nou superioritatea, ba anglesii au felicitatu cu acést'a ocasiune si republic'a francesa, pentru a careia viitoriu vedu unu bunu auguru in espositiune. Principele de Wales a sanctiunatu asiadicundu acuma prin toastulu seu tóte acele urari si dovedi de amicitia pentru Franci'a; si press'a francesa este in dreptu a constatá, ca de astadata cuvintele

mostenitoriului tronului britanicu sunt mai multu decatu o manifestatiune de simpathia pentru Françi'a, sunt unu appellu la o strinsa aliantia anglo-francesa.

O aliantia intre Françi'a si Angli'a este cu atatu mai de insemnatate, cu catu interessele ambeloru state nu colidéza decatu intr'o singura cestiune, care se póte regulá in buna intielegere: cestiunea Egipetului. Se dice chiaru, ca guvernulu anglesu a facutu pasi seriosi pentru realisarea unei intielegeri in privinti'a acestei cestiuni. E prea puçina dér' rivalitatea de interesse intre Françi'a si Angli'a, cu atatu mai multe si mai insemnate interesse comune au inse de aparatu in Orientu facia cu marile imperatii nordice.

Sub asemeni impregiurari fraternisarea anglo-francesa a trebuitu se faca o impressiune neplacuta la Berlinu si Petersburgu, ca-ci aceste state se dedasera deja cu ide'a de a duce Europ'a de nasu dupa placu. Angli'a si Franci'a au inse impreuna potere de ajunsu, pentru cá se póta paralisá ori-ce planuri egoiste ale lui Bismarck si Gorciacoff cu privire la Orientu. Toastulu principelui Wales a displacutu multu prusso-russiloru, de aceea ei s'au bucuratu, candu au vediutu, ca fói'a guvernamentala „Times“ 'lu publica c'unu tecstu diferitu de acel'a alu „Agiutiei Havas“ si mai reservatu. Dupa „Times“ principele de corón'a n'a disu, ca tóta anim'a lui e cu Françi'a, ci a disu numai, ca „timpulu neintielegeriloru intre anglesi si francesi a trecutu si este uitatu, ca este siguru, ca jalusi'a dintre ei, care a fostu caus'a inimicitiei, a incetatu pentru totdeauna si ca este convinsu, ca intielegerea cordiala (entente cordiale) intre cele doue tieri nu e un'a cá aceea, care se se schimbe.“ — Ori-cari se fia fostu inse cuvintele ce le-a intrebuintiatu principele Wales in toastu, caldurós'a s'a manifestare de amicitia pentru Françi'a nu perde prin aceea nimicu din valórea s'a.

Unn atentatu asupra imperatului Wilhelmu.

Dela anulu 1848 incóce pare ca se totu inmultiescu atentatele direse in contra capeteloru incoronate asia incatu pucini monarchi traiescu astadi, cari se nu fi fostu intr'unu asemenea periculu de vieatia. Atentatulu ce s'a facutu acuma asupra imperatului germanu Wilhelmu este alu treilea. Inca pe candu era prinçiu prussianu la 1849 s'au trasu cateva focuri asupra lui dintr'o viia dela Mainz, pe unde trecea cu carulu, mergundu se ié comand'a trupeloru din Baden, ce erau destinate pentru suprimarea insurrectiunei germane. Acest'a a fostu primulu atentatu, prinçiulu Wilhelmu a scapatu, numai visitiulu seu a fostu ranitu. A dou'a óra a fostu atacatu la 14 Iuliu 1861 de catra unu studentu din Lipsc'a anume Oscar Becker in Baden-Baden, regele Prussiei a scapatu inse si de astadata cu-o simpla contusiune. Dilele aceste in fine a scapatu imperatulu Wilhelmu a trei'a óra dintr'unu mare periculu de vieatia.

Amenuntele atentatului incercatu asupra lui totu de catra unu saxonu din Lipsc'a sunt urmatóriele:

Sambata in 11 Maiu dupa ameadiu imperatulu Wilhelmu merse cu fiic'a s'a, marea ducesa de Baden, la preamblarea indatinata pe sioséu'a cu teii „unter den Linden“ in Berlinu. Candu la reintórcere ajunse trasur'a in dreptulu palatului ambassadei russesci, trase unu individu teneru de pe trotoaru doue focuri de revolveru asupra imperatului, fara cá se 'lu póta inse nemeri. Atentatoriulu a luatu apoi fug'a urmaritu de catra publicu. Candu erau aprópe se puna man'a pe elu, a mai trasu trei focuri din revolveru si apoi l'a aruncatu la o parte. In momentulu acest'a a fostu prinsu si arestatu. Trasur'a imperatésca a statu catuva timpu pe locu indata ce s'au auditu impuscaturile. Venatoriulu imperatescu a saritu indata de pe capra si a ajutatu a prinde pe atentatoriu. Dupa cateva minute s'a arestatu totu pe sioséu'a aceea unu alu douilea individu, care se dice ca a voitu se scape pe atentatoriu.

Atentatoriulu este unu teneru tinichegiu cu numele Max Hödel, numitu si Lehmanu, din Lipsc'a. Acest'a a fostu dusu indata la politia, unde a fostu ascultatu. Alu douilea individu arestatu este totu lucratoriu, cu numele Krüger, de origine din Berlinu; se banuiesce, ca Krüger a fostu complicele lui Hödel.

Indata dupa atentatu imperatulu S'a reintorsu la palatu. Acolo s'a adunatu o multime imensa, care cantá imnulu. „Heil dir im Siegerkranz“ si aclamá pe imperatulu, cerendu se se arete publicului. Imperatulu imbracatu in uniforma de generalu a esitu pe balconu mai de multeori intre strigarile sgomotóse de hurra ale poporului de pe strada. Sér'a Berlinulu a fostu illuminatu Telegramele mai noue spunu ca imperatulu continua a primi felicitari din partea principiloru germani si a suveraniloru Europei. Elu a primitu pe membrii familiei regale si pe ministrii, cari aveau in fruntea loru pe principele mostenitoriu. Densulu va primi si pe presiedintii senatului imperialu germanu, care va votá o adresa de felicitare catra imperatulu.

La atentatoriulu Hödel s'a facutu o perchisitiune domiciliaria. S'a aflatu la elu diferite scrieri socialiste. S'a constatatu asemenea, ca Hödel a tienutu la Lipsc'a intruniri socialiste. Autorulu atentatului, Hödel, néga mai cu séma, ca a trasu mai multu de o lovitura. Elu dice, ca n'avea ce mancá si voiea se se sinucida in publicu spre a aretá avutiloru starea actuala a societatii; mai departe dise, ca nu apartiene nici unui partitu, ca este anarchistu si inimicu alu tuturoru partiteloru politice, alu tuturoru stariloru sociale si alu institutiuniloru politice actuale. Nu'si póte esplicá de ce lipsescu trei glóntie din revolverulu seu, trebuie, ca le-a trasu, candu nu mai sciea de sine. S'au aflatu la elu portretele socialistiloru Bebel si Liebknecht. Alu douilea arestatu Krüger a fostu recunoscutu de inocentu si se dice, ca s'a si liberatu.

Atentatulu incercatu contra persónei imperatului Wilhelmu nu este, cumu se vede, resultatulu unei conjuratiuni a clasei lucratórie, socialiste, dér' este unu documentu mai multu, pana unde póte merge fanatismulu unoru ómeni, cari fiindu seraci lipiti se nutrescu mai multu de ideele socialiste, decatu de pane si carne. Socialismulu a luatu in adeveru dimensiuni mari intre clas'a lucratória germana, elu representa o potere mare, care trebuie se puna pe ganduri pe guvernatorii din Berlinu. Ideele socialiste venite din Françi'a au prinsu radacina afunda in poporulu germanu, nemultiamirea intre clasele lucratórie din Prussi'a mai cu séma e mare. Nu este dér' mirare, ca se afla individi fanatici, capete sucite cá Hödel. Nu de multu la inmormentarea redactorelui unei foie socialiste berlinese avura locu mari demonstratiuni socialistice. Casulu de façia nu sta in legatura cu ele, dovedesce inse, ca si societatea prussiana sufere de-o cangrena periculósa. Atentatului in contra betranului monarchu — imperatulu Wilhelmu numera deja 81 ani — nu i se póte atribui nici atat'a importantia politica, cata o a potut'o avé atentatulu ce l'a incercatu lucratoriulu Kullmann asupra principelui Bismarck la Kissingen in an. 1873, cu atatu mai mare este inse insemnatatea s'a sociala. Nenorocitulu atentatoriu Hödel nu a potutu face causei socialiste, si de ar' fi voitu, nici unu serviciu prin faptulu seu sceleratu, dincontra acest'a va aduce cu sine numai o urmarire mai aspra a socialistiloru din partea guvernului germanu. Si casulu acest'a póte contribui dér' mai multu la inasprirea reului, ce esista in societate, decatu la delaturarea lui.

Din comitatulu Solnocu-Doboc'a 1-a Maiu 1878.

(Incriminari politice esorbitante ameninitiari de intalnire la Philippi.) In 25, 26-a Aprile s'au tienutu congregatiunea séu adunarea comissiunei comitatense sub presidiulu d. baronu Desideriu Banffy. Cu acesta ocasiune intre numerosele obiecte s'au pertractatu si urmatóriele trei propuneri:

Prim'a propunere s'a facutu de d. adv. G. Manu, care a cerutu, cá „se se indrumeze vicecomitele (subprefectulu) comitatului la observarea stricta a determinatiuniloru art. de lege 44 din 1868 si se se provóce prin vicecomite si functionarii subalterni la aceea“. Propunatoriulu in motivarea s'a premise indata la inceputu, ca ar' fi doritu, intre impregiurarile actuale politice, se nu fi fostu silitu a veni cu-o asemene propunere — din care adeversarii ar' poté face unu capitalu politicu, a crediutu inse, ca este o datoria santa pentru fiacare patriotu adeveratu cá se se folosécа necontenitu de fiacare ocasiune spre a conlucrá la sustienerea legalitatii, spre a face, cá se se respectéze legile tierei, pe catu timpu inca nu sunt abrogate. Aceast'a propunere modesta, inocenta si patriotica produse o desbatere infocata, si totodata a datu ansa la contra propuneri esorbitante d. e. pentru abrogarea totala a legei de nationalitate, avendu de scopu si aceea, cá se intimideze pe propunatoriu si se 'lu faca se 'si retraga propunerea s'a?

In cursulu desbaterei escate, care a duratu aprópe doue óre, adversarii — toti amploiati — caracterisara pe propunatoriu si pe aparatorii propunerei adv. Munteanu si Stetiu — de patrioti rei, cari gravitéza in afara s. a, pre candu aparatorii propunerei cu demnitate, resolutiune si seriositate respinsera tóte atacurile nejuste.

In espressiuni brutale, triviale si vatamatórie — escelà subprefectulu Paulu Szarvadi, care pe aparatorii propunerei ii timbrà de „musci de piatia“ — piaczi legyek“ — de „patrioti rei“, ca-ci suferu, cá prof. Moldovanu & socii se scrie in opurile loru, ca limb'a maghiara dupa cea latina, germana si slavona este a se numerá in class'a a doua cu limbele armen'a, jidana, si tiganésca? Judele processualu Gyárfás Ferenz sub decursulu lungei combateri se folosi de spressiunile cele mai triviale, care aru avé locu numai in ospetarii subteranee —, in urma ne poftì se ne intelnimu la Philippi! D. comite supremu (prefectu) lasà ambeloru parti facultate deplina de vorbire si adversariloru de espectorare si se facù a ignorá procedur'a adversariloru propunerei, ca-ci nicidecatu nu-'i indrumà la ordinea dilei si la cuviintia, — totodata ne facù si prefectulu imputarea ca voimu a cuprinde terenu (?!) si declarà, ca, nu va impedecá pe representantii comuneloru romane, se pórte protocolulu desbateriloru in limb'a romana, dér' pe notarii cercuali ii va astringe, cá protocolulu séu processulu-verbalu alu afaceriloru selu duca numai in limb'a statului si totu in limb'a statului se faca si relatiunile catra judii processuali.

In urma la votisare se primì numai contra-propunerea, prin care se respinge propunerea d. Manu, déra adversarii se sfiira — nu pentru romani, ci pentru reputatiunea loru internationala, a redicá la valóre propunerea pentru abrogarea legii de nationalitate. Dér' dieu, pe romani puçinu i-ar' doré capulu de stergerea acestei legi, ca-ci atunci ar' fi mai puçinu cu o lege, pe care creatorii ei numai pentru lumea civilisata o sustienu pe flamur'a constitutiunei, éra acasa o calca cu temeritate in picioreo; — care va se dica cu alte cuvinte: „vorb'a li buna, fapt'a e rea.“

A dou'a propunere a facut'o advocatulu Fodor Farkas — (maghiaru) cerendu, cá se se subtraga titlulu oficialu fóiei maghiare hebdomadarie „Curierulu Solnocu-Dob c'a“, care in mare parte a servitu pana acuma pentru polemii si insulte personali, vatamari dé onóre, dintre cari un'a se va pertractá in 9 Maiu a. c. inaintea juratiloru din Clusiu. La aceasta fóia, vrendu-nevrendu, au prenumeratu si comunele curatu romane, in cari nimene nu cunósce limb'a maghiara. Proprietariulu fóiei e d. comite supremu, se intielege dér de sine, ca absentandu dela siedintia membrii independinti — cá economi, ceat'a functionariloru respinse si aceast'a propunere.

A treia propunere: cá se esprime comissiunea representativa reprobarea s'a façia cu procederea comissiunei verificatórie, si se indrumeze pe vicecomitele com. a incunosciintiá pe alegatori, ca se potu serví independentu de dreptulu loru la alegeri, — fiindu eschisa ori-ce ingerintia oficiala,“ s'a facutu de catra d. adv. A. Munteanu. La propunerea acést'a fuseramu provocati de reactiunea maghiara, care a calcatu si calca in picioreo cu o temeritate esorbitanta drepturile politice individuale ale poporului indreptatitu la alegerile membriloru representanti pentru comissiunea comitatensa, — s'au nimicitu adeca in trei cercuri in Heand'a, Rohi'a si Masca alegerile, de si au decursu dupa strict'a tenóre a legiloru, din causa, ca alegatorii nu au votatu orbesce cá sclavii si mojicii pentru ómeni necunoscuti, recomendati oficialmente. Alegerea dela Masca s'au nimicitu a dou'a óra la relatiunea judelui processualu Gyárfas Ferenz, pentru ca s'au alesu numai popi si dascali romanesci (oláh popák, és dászkelek!) Hinc illae lacrymae!

La alegerea acést'a au presiediutu adv. G. Manu cá delegatu alu comissiunei comitatense. Fiacare alegatoriu a avutu in mana siedul'a rosia oficiósa, si siedul'a alba cu candidati romani. Sub decursulu alegerei a fostu de façia si judele processualu Gyárfás, care a amusatu comissiunea cu anecdote si prorocii, ca se va nimicí alegerea, pentru ca nu alegu romanii si maghiari.

Celu din urma votantu a fostu unu maghiaru si acest'a inca a avutu in mana ambe siedulile, si totu in presenti'a lui Gyárfás a predatu siedul'a alba; — asia din 101 de voturi au capetatu candidatii romani 93, maghiarii 8 voturi, dintre cari 1 d. Gyárfás.

Pentru nimicirea alegerei a servitu de basa reclamatiunea unui romanu de nascere Rácz Lászlo, care a subscris'o, dupa cum se vorbesce, la provocarea lui Gyárfás. Eata garantarea drepturiloru politice despre egal'a indreptatire!

Pe romani inse nui dóre capulu de aceea, ca voru avé in comissiune representativa, cu 20—30 de voturi, mai multe séu mai puçine, ca-ci representantii romani, cá ómeni mai seraci si asia nu se potu infaçisiá pe 3—4 dile la congregatiune, — pe romani ii dóre inse procedur'a ilegala cu scopuri reactionarie, prin cari domnii dela putere ar' dori a provocá pe romani la frecari nationale, spre ai poté compromite politicesce, — ii dóre, ca-ci vedu ca ei nu s'au sfiitu a compromite pe insusi veneratulu ordinariatu din Gherl'a, care la o simpla aratare a comitelui supremu suspendà pe Ioanu Georgiu preotulu din Lapusiulu ung. dela postulu de docente in scól'a principala de acolo, si ilu transpuse la Simboru pe Campia intr'o parochia de presentu fórte seraca, unde poporulu in urm'a neproductivitatii din anulu trecutu — insusi n'are ce mancá! Si aceasta dorere inca ar' mai trece, ca-ci stramutarea unui docente — desi fara temeiu — nu póte se aduca ceva daune asia mari, — dorerea principale inse ne este, ca déca ven. ordinariatu opresce pe preoti si docenti dela participarea la alegeri, prin acést'a se comite o ilegalitate, si se nasce o compromissiune, care póte se aiba urmari fórte triste de demoralisare. Lasu, ca poporulu remasu fara conducere va cadé victima scopuriloru reactionarie, dér' ce efectu voru avé pe viitoriu si cele mai bune, salutarie si parintesci sfaturi si inviatiuni ale ven. ordinariatu in directiuni morale-spirituali?

Óre poporulu le va sci considerá, dupa nesce dispositiuni cá cele precedente? Videant consules et patres! Noi credemu, ca interessulu inaltului regimu inca pretinde, cá autoritatea ven. ordinariatu se se sustiena intacta!

In contra acestei propuneri s'a facutu contrapropunerea de respingere, éra d. adv. Manu facù propunerea supletoria: „se se faca cercetare criminala in contra acelora, cari s'au folositu de mediulóce materiale si spirituale pentru a seduce pe alegatori, de n'au potutu votá liberu?" — dupa cumu si-au fostu motivatu comissiunea verificatória decisiunea de anullare.

La votare se respinse simplu propunerea, — impreuna cu cea suplinitória, — si pentru ce si acésta? Déca unu romanu cere se se faca investigatiune criminale in contra preotiloru si docintiloru romani, nu au domnii ocarmuitori nici atata simtiu de a satisface dreptului si onórei legiloru, cá se faca se se dovedésca culpabilii, si se se pedepsésca dupa legi? Séu ve genéza a priori resultatulu investigatiunei legale, v. place mai bine arbitriulu? Éta er'a constitutionala de auru, in care traimu!?

In contra decisiuniloru comissiunei representative s'au facutu si inaintatu recursuri motivate la ministeriu, dela care asteptamu, cá precumu in multe alte casuri, si acuma se dispuna, cá arbitragiulu se se delatureze, ear' legile din vigore se fia respectate si façia cu romanii! Curtius.

Dela Sinodulu gr.-or. din Sibiiu.

Inainte de deschiderea siedintiei III-a presidiulu poftesce pe membrii sinodali a decide in conferintia intrebarea: in care ortografia se se tiparésca protocolulu sinodului de façia. Cav. de Puscariu e pentru statu quo, adeca se se tiparésca in ortografi'a etimologica cá si pana acuma, un'a fiindu-ca cestiunea ortografiei nu e „cópta" de ajunsu, alta fiindu-ca tocmai se termina periodulu sinodalu, candu deci nu i se pare oportunu a introduce schimbari. In fine adauge, se asteptamu pana se decida autoritatile competente, precumu „Academi'a romana", „Associatiunea transilvana" si apoi se ne resolvimu. Dep. Comsi'a propune a se lasá lucrulu la bun'a chibzuire a biuroului. Dep. vicariu Pope'a dice, ca noi avemu astadi a ne conformá literatiloru si literaturei din Romani'a. Pledéza apoi pentru introducerea ortografiei fonetice. Dep. Cosm'a spriginesce parerea cav. Puscariu. Dep. V. Romanu vorbesce contra acestei pareri, si dupa ce dep. Boiu accentuéza trebuinti'a ce sinodulu are se fia conservativu in cestiuni precumu e aceea a ortografiei, se adópta parerea dep. cav. Puscariu.

Siedinti'a III-a dela 25 Aprile v. Dupa verificarea protocolului, presidiulu presenta unele reporturi si petitiuni intrate, cari se predau respectiveloru comissiuni. Dep. Strevoiu interpeléza apoi pe metropolitulu, déca a fostu recercatu de catra ministeriu a ordona, cá preotimea gr.-or. se serbeze diu'a St. Stefanu, intemeiatoriulu regatului Ungariei, dispositiune, care taie adencu in libertatea religiunaria, in autonomi'a si drepturile bisericei. Déca dá, ce pasi s'au facutu séu are de gandu a intreprinde in acésta afacere de mare importantia. Presidiulu respunde, ca a fostu in adeveru recercatu a ordoná serbarea dilei amintite. Pana acuma n'a intreprinsu nimicu, e inse resolutu a remonstrá cu tóta energi'a in contra acestei dispositiuni interpelantulu se declara multiumitu cu deslusirile presidiului, reservandusi dreptulu a face o propunere in privinti'a acést'a. Dep. Baiulescu constata anomali'a ce domnesce in privirea ortografiei si face urmatórea propunere: „Sinodulu considerandu, ca ortografi'a cu semne e mai usióra pentru instructiune in scólele nóstre decide pana la alta dispositiune se se folosésca ortografi'a cu semne la instructiune si in afacerile bisericesci si scolarie din archidiecesa." Se transpune comissiunei pentru propuneri.

La ordinea dilei urméza reportulu comissiunei generale. Urméza o discussiune asupra bibliotecei archiepiscopesci si unele propuneri, dintre cari e remarcabila propunerea presidiului, care cere cá se se observeze cu privire la testamentulu fericitului archiepiscopu br. de Siagun'a, ca daruirile sale fundatiunale, cari se primescu cu multiamita, nu invólva nici o consecintia in prejudetiulu § 8 din stat. org. dupa care „Archiepiscopulu are dreptu se faca testamentu numai despre jumetate din averea s'a." — Se transpune comissiunei pentru propuneri.

Siedinti'a a IV dela 26 Aprile v.... Dep. I. cav. de Puscariu ié cuventulu pentru a-si motivá doue propuneri, ce voiesce a le face in interesulu inaintarei materiale si culturei spirituale a poporului nostru. Biseric'a, dice densulu, nu are numai chiamarea de a cresce pe ómeni in cele religióse si morale, ci si cu deosebire, si in cele ce privescu cultur'a spirituala. Poporulu se cultiva nu numai prin preoti, ci in prim'a linia prin invetiatori. Invetiatorii 'si castiga cualificarea loru in institutele pedagogice. In aceste institute s'au introdusu in timpulu mai din urma, cá objecte de instructiune sciintiele naturale si agricultur'a. Acést'a este unu insemnatu progresu, avendu in vedere ocupatiunea principala a poporului nostru. Nu este inse de ajunsu. Economi'a campului ocupa pe satenii nostri numai o parte a anului. Peste érna ei asiá dicundu n'au o ocupatiune productiva. Trebuie dér' se cautamu midiulóce a procurá poporului si pe timpu de érna o ocupatiune folositória. Acést'a ar' fi meseriele. Pentru a le face intrarea in poporu mai usiora ar' trebui, cá invetiatorii se imbraçisieze cu caldura acésta idea. Dupa analogi'a instituteloru pedagogice etc. de statu, amu ajunge usioru la resultatulu doritu, introducundu in institutele nóstre pedagogice si instructiunea in meserii. Introducerea acést'a n'ar' fi impreunata cu multe spese, ca-ci prin o remuneratiune potrivita (vr'o 200 fl.) s'ar' poté castigá cate unu maiestru instructoru, care in cicluri de 3 ani se instrueze pe fiitorii invetiatori in meseri'a s'a.

Pe de alta parte este cunoscuta influinti'a cea mare, ce esercita mam'a asupr'a crescerei copiiloru. In cultivarea secsului femeiescu pana acumu la noi s'a facutu puçinu. Trebuie dér' se ingrigimu pe viitoriu si in acésta privintia. Spre a dobendi unu resultatu favorabilu avemu trebuintia de invetiatorese. Statulu ingrijesce cu deosebire de institutele pentru invetiatorese. Se facemu si noi asemenea. Deci propune, cá sinodulu se decida:

1. in institutele nóstre pedagogice se se introduca instruirea practica in meserii;

2. se se infiintieze in archidiecesa unu institutu pedagogicu pentru invetiatorese; cu studearea obiectului propunerei si a cailoru, cumu se se puna in lucrare, se se insarcineze consistoriulu archidiecesanu, care se astérna sinodului urmatoriu unu proiectu motivatu in acesta materia.

Propunerile se transpunu comissiunei scolare.

Dep. R. Patiti'a, considerandu, ca legea statului pentru instructiunea poporului contiene multe pretensiuni ingreunatóre pentru scólele confessionale; considerandu, ca scólele nóstre nu preste totu loculu corespundu cerintieloru; propune: a se asiedia 4 inspectori cercuali scolari, — in Clusiu, Brasiovu, Alba-Iuli'a, Sibiiu. Acesti inspectori se visiteze regulatu scólele din cerculu loru si se reporteze in detailu consistoriului archidiecesanu. Pentru acoperirea cheltueliloru se se aviseze sum'a de 1200 fl. din vreunu fondu archidiecesanu. — (Se transpune comissiunei scolare.)

Inainte de a trece la ordinea dilei presidiulu, cu privire la interpelatiunea dep. Stravoiu, aduce la cunoscintia, ca ministrulu culteloru si alu instructiunei publice prin o hartia, primita ieri (in diu'a interpelarii) a revocatu ordinatiunea s'a despre serbarea dilei de S. Stefanu, regele Ungariei. — (Se ia spre sciintia.) (Dup „Tel. Rom.")

Processulu Miletici,

s'a pertractatu si in a trei'a instantia la Curtea de cassatiune in Budapest'a. Pertractarea finala a fostu in 9 Maiu, in care di s'a publicatu si sentinti'a. Dupa ce s'a cetitu sentinti'a tablei regesci, prin care se confirma sentinti'a instantiei prime, referintele Osztrovsky face impartasirea, ca acusatulu se róga de inalt'a Curte, cá se cetésca intrég'a s'a appellatiune scrisa in limb'a germana si tiparita. Acést'a appelatiune de cincidieci de feçie tiparite s'a si cetitu de catra doui membri ai Curtii. Intr'unu capitulu intitulatu „Caracterulu casuriloru" dice Miletici: „Este esplicabilu, ca intr'unu timpu cá celu dupa isbucnirea insurrectiunei in Herzegovin'a si Bosni'a si dupa isbucnirea resbelului serbescu, au potutu se se ivésca din partea serbiloru simptome de participare simpathica, dér' motivulu este atatu de naturalu, incatu nu trebuie se recurga cineva la o „conjuratiune" spre a'lu esplicá, — simpathi'a naturala de rassa, a careia indreptatire a recunoscut'o si baronulu Paulu Sennyey in camera, este nu numai isvorulu astoru simptome, dér' este si motivulu ce le esplica. Acést'a simpathia de rassa este „prism'a", care reflectéza radiele sale multicolore asupra unoru simptome; acést'a — si nu o conjuratiune inventata — este focularíulu loru, care da radieloru colórea. Acusatiunea inse a facutu, cá depunerea unui singuru martoru G. Rancovics se fia acea „prisma", care 'si arunca colorile preste tóte impregiurarile accesorie si tocmai prin depunerea lui Rancovics vinu a fi constatate pretinsele aceste impregiurari, insemnatatea si caracterulu loru criminalu. Motivele sentintiei primei instantie au facutu din „marcele de jocu" (fise) si din pretins'a scrisóre a lui Baics doue carlige, cu cari inchiaie lantiulu indicieloru, facundu asia o cununa in giurulu poesiei lui Rancovics. Peste acést'a cununa nu potu decatu se facu numai crucea mirarei si a uimirei."

Dupa cetirea appellatiunei, la finea careia acusatulu se róga, cá inalt'a curte se modifice sentintiele instantieloru doue d'antai dela 15 Ianuariu 1878 si 20 Martiu 1878 si se'lu declare, ca nu e vinovatu a fi comisu crim'a de inalta tradare, se retragu membrii sectiunei la consultare si la 2 óre intrandu in sala presiedintele Bónis publica urmatórea sentintia: „In processulu de inalta tradare a lui Miletici se confirma sentinti'a tablei regesci din motivele, cari voru fi aretate in sentinti'a ce se va face in scrisu."

Petitiunea Macedoneniloru contra unirei cu Bulgari'a. — Macedonenii au adresatu urmatórea petitiune catra ministrulu-presiedinte alu Turciei:

„Sgomotele ce circula in privinti'a sórtei viitóre a iubitei nóstre patrii au intristatu adéncu inimele subscrisiloru locuitori din provinci'a Seres si supusi credintiosi ai M. S. Sultanului. Se dice, si se dice mereu, ca patri'a nóstra séu cea mai mare parte din ea se va incorporá la noulu principatu Bulgari'a. Ar' fi de prisosu a probá cu istori'a in mana, ca aceste provincii n'au fostu nici odata bulgare, si nici ca sunt. Orice limba amu vorbi noi, locuitorii Macedoniei, ori ce religiune amu avea, Bulgari totu nu suntemu. Protestamu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru contra nedreptatei ce ni s'ar' face déca aceste mesuri s'ar' implini si imploramu intieleptiunea si iubirea de dreptate a guvernului imperatescu, representatu prin E. Vóstra, se iè in bagare de séma drepturile nóstre si se opreasca d'a se lasa tiér'a nostra in prad'a urmariloru infioratóre desceptandu desperarea in inimele nóstre. Déca este cu neputintia a sustiene guvernulu de pana acum, facundu óre cari reforme, atunci celu puçinu nu ne supuneti Bulgariloru. Rogamu pe E. Vóstra a inmaná acésta petitiune dlui ministru de Esterne pentru a fi infaçisiata Congressului, dela care asteptamu nimicirea amenintiarei, séu s'o comunice, pentru acelasi scopu, celorualte puteri din Europ'a."

Declaratiunea ministrului de esterne francesu Waddington. — Fórte buna impressiune a facutu in Franç'a atatu catu si in afara respunsulu ce l'a datu ministrulu de esterne alu Franciei Waddington la interpelarea ce i-a adresat'o in camera deputatulu Dreolle asupra situatiunii esterióre. In respunsulu seu a disu d. Waddington, ca negotiarile privitórie la congressu duréza inca. Densulu a adausu; Potemu sperá ca aceste negociari voru ajunge la unu resultatu pacificu. Rolulu Franciei nu a potutu fi unu rolu activu, ci privitoriu, desinteresatu, consiliatoriu, amicalu, doritoriu de a intretiené bune relatiuni cu tóte natiunile. Guvernulu nu are alte angagiamente decatu cele ce resulta din tractatele, cari au fostu subscrise de Franç'a. Ministrulu promite ca va publicá documentele ce potu fi publicate si inchiaie declarandu, ca in materia de afaceri straine guvernulu n'are nici unu organu si ca, déca mai multe diuarie au tienutu unu limbagiu violentu, acést'a nu s'a facutu cu scirea guvernului. — Dep. Drolle se declara multiumitu cu acestu respunsu.

Diverse.

(Dela societatea studentiloru romani din Vien'a „Romani'a-Juna“ primiramu urmatóriele siruri: — „Departe de patria, departe de connationali, pentru noi n'ar' esistá o fericire mai mare, decatu, candu in acestu locu departatu ne ar' cercetá aceia, pe cari ii dorimu si iubimu. Rogamu deci pe onoratulu publicu romanu, care cercetéza espositiunea din Paris, a ne procurá fericirea acést'a, onorandu-ne cu presenti'a in cabinetulu de lectura alu societatii „Romani'a-Juna“, care se afla I Sonnenfelsgasse Nr. 1. Vien'a in 11 Maiu n. 1878. — Drd. Octaviu Blasianu, presiedinte; V. Voin'a, secretariu.

(Calatori'a de inspectiune a domnitoriului Carolu) Principele Carolu a plecatu Sambata sér'a la $5^1/_2$ óre din Bucuresci la Slatin'a. Diuariele romane spunu ca absenti'a principelui nu va durá decatu 8 dile. Calatori'a principelui, dice „L'Orient“, este o calatoria puru militara. Se scie catu de multu se intereséza Inaltimea S'a de armata, care este obiectulu preocupatiuniloru sale constante; parasindu capital'a, M. S'a 'si propuse a face inspectiunea trupeloru romane si a se asigurá in persóna despre aceea, ca sunt provediute cu tóte. Principele este acompaniatu in calatori'a s'a de generalulu Cernatu, ministru de resbelu, generalulu Davil'a, siefulu serviciului sanitariu si de o parte a casei sale militare. Ministrii venira toti la gara spre a salutá pe Inaltimea S'a. S'a observatu presenti'a d. presiedinte alu consiliului Bratianu, a ministriloru Campineanu, Statescu, Chitiu si a generalului Ghic'a tramisulu estraordinariu alu Romaniei la Petersburg, care actualminte este in concediu la Bucuresci si a mai multoru senatori si deputati. In momentulu departarei trenului unu senatoru a oferitu M. Sale unu buchetu de flori superbu, pe care principele l'a tramisu indata Dómnei la Palatu. Unulu din directorii drumuriloru de feru romane, d. Chartier, a condusu trenulu princiariu, care s'a departatu in mediuloculu salutatiuniloru fórte simpathice ale publicului numerosu, ce cuprinsese gar'a.

(† Dimitrie Petrino.) Cetimu in „Dorobantiulu.“ Poetulu Dimitrie Petrino, celu mai talentatu si mai distinsu literatu de preste Moln'a supranumitu bardulu Bucovinei, suplinitoru de literatur'a si istori'a romana la facultatea din Iasi si bibliotecaru in aceasi capitala, si-a datu sufletulu eri, dupa o zacere de 3 septemani in spitalulu brancovenescu din capitala. Mane, Luni, la 12 ore va fi inmormentatu la cimitirulu Serban-Voda. Speramu ca statulu si primari'a voru face totu ce voru poté pentru a se da nesce demne onoruri funebre acestui patriotu, acestui poetu, alu iubitei Bucovine. Cortegiulu va porni de la biseric'a Dómna Balasi'a.

(Sciri merunte din Romania.) Pe catu se pare — scrie „Dorob.“ — armat'a russa din Bulgari'a parte se concentra in contra insurgentiloru dela Rodope, parte ocupa Romani'a. La Brail'a au mai sositu alaltaeri 3500 husari, cu chesóne si multime de materialuri de resbelu. Aceste trupe s'au indreptatu spre partea de susu a Moldovei, spre Romanu. In aceeasi di au sositu 27 vagóne cu infanteria russa, din care cea mai mare parte a fostu indreptata spre Focsaini, unde russii intarescu unu mare lagéru. Eri pe bariera Vacaresci, au intratu in capitala, pe la 2 óre, trei furgóne incarcate cu soldati russi. La 8 óre séra, cu trenulu dela Giurgiu, au sositu in Bucuresci 22 oficieri russi si 27 soldati. Si tóte astea se numescu semne de pace!!

(Pestea-bovina in Sielimbru) ié dupa cumu ne spunu foile din Sibiiu dimensiuni totu mai mari. In 11 l. c. erau 14 curti infectate; 4 vite murira, 9 se bolnavira. Cu totulu erau 31 vite bolnave. In 13 au muritu 3 vite, s'au bolnavitu 4. Cu totulu erau 38 bolnave, intre cari diece mergeau spre insenatosiare.

(Dupa fapta si resplata.) — D. Al. Gr. B. dupa ce-si terminase afacerile ce avea in Bucuresci, veni aséra la Otelu Broff spre a luá prandiulu si apoi a se duce la gara si a plecá cu trenulu in judetiu. Candu isi finise prandiulu, esi afara, cá se se urce in birj'a, cu care venise si pe care o tienuse acolo; fú inse surprinsu, vedindu, ca unu capitanu russu voieá se silésca pe birjaru, cá se plece cu densulu si se lase pe musteriulu, cu care venise, si care era d. Al. Gr. dnulu B. facú cunoscutu oficiarului intr'unu modu fórte politicosu ca birj'a era a s'a si ca se grabesce; oficierulu dreptu respunsu, ii dice in limb'a russésca. „porcu de cane romanu“; d. B. riposta la acést'a necalificabile injuria si vitézulu capitanu puse numai de catu man'a pe sabia c'unu aeru dispretiuitoru. D. B. nu se mai potú stapani, ci apucà pe oficiaru cu-o mana si cu cealalta ei tranti doue sfinte de palme de o fi auditu canii la Moscv'a. Scomotulu ce se facù atrase multa lume din gradina, intre care si vr'o doui oficieri russi. Acesti'a intervenira, impreuna cu alte persóne, cá impaciuitori; luara cunoscintia de modulu cum se petrecusera lucrurile si recunoscura cu totii, chiaru si cei doui camaradi ai oficiariului agresoru, ca acest'a e de vina pentru totu ce se intemplase, séu cu alte cuvinte, ca meritase corectiunea ce primise. D. B. satisfacutu plecà la gara; ér' oficierulu in cestiune — ni se asicura — a fostu departatu chiaru adi nópte din Capitala „Dorob.“

Sciri ultime telegrafice.

Pest'a, 14 Maiu. In camera s'a inceputu desbaterea asupra acoperirei creditului de 60 milióne. Tisza a disu cu acest'a ocasiune, ca guvernulu nu a avutu niciodata intentiunea, cá printr'o ocupatiune de compensatiune in partea de vestu a peninsulei balcanice se consimtia la ceea ce se intempla in partea ei ostica. Guvernulu doresce si adi o solutiune pe calea congressului si déca nu ar' succede acést'a este gat'a a procede in intielegere cu marile poteri. D. Tisza declara, ca scirea despre escortarea refugiatiloru bosniaci este falsa. Ministrulu Andrássy negotiéza cu Turci'a, si de va fi cu potintia va face dispositiunile in intielegere cu ea, se va feri inse de a provocá contradicerea celorlalte poteri europene. Guvernulu este instruitu despre miscarile de trupe din Romani'a, nu crede inse, ca acele ar' fi inimice Austriei. Pentru ori-ce casu va fi necessariu a asigurá fruntariele imperiului contra ori-carei surprinderi. Creditulu va servi pentru mesurile militare, ce se voru luá la frunteriele de sudu, sudostu si nordu. Recomenda apoi proiectulu spre primire.

Vien'a, 14 Maiu. Ministrulu-presiedinte Auersperg dise cu privire la scirile respandite despre ocuparea Bosniei, ca guvernulu nu voiesce se reguleze acést'a cestiune unilateralu, ci numai in intielegere cu poterile europene.

Ajutorie pentru raniti.

Turd'a, 17 Aprile 1878.

List'a Nr. 24 a contribuiriloru din Ceanu-mare pe sém'a ranitiioru romani colectate prin Susan'a Popu nasc. Socolu, tramise prin subscris'a la societatea „Crucea rosia“ din Bucuresci:

Demetriu Cucu 1 fl., Romulus Stoica 20 cr., Remus Stoica 10 cr., Petru Stoica 50 cr., Ratiu Mari'a 50 cr., Demetriu Campeanu 25 cr., Anic'a Campeanu 25 cr., Popu Cintorie 25 cr., Achimu Cucu 16 cr., Iosifu Cicudeiu 10 cr., Nicolae Popu 5 cr., Susan'a Socolu maritata Popu 50 cr., An'a Socolu (din Oroju) 50 cr., Fmiliu Popu 20 cr., Aureli'a Popu 10 cr., Grigorie, not. cerc. 2 fl., Ioane Cucu 7 cr., Gavrila Cucu, jude com. 1 fl., Dinca Iuonu 40 cr., Csoklan Szimonu 10 cr., Zerbo Iuone 10 cr., Papu Fodoru 22 cr., Mihasanu Stefanu 10 cr., Hadarianu Damnitra 1 fl., Hadarianu Ilie 20 cr., Crisanu Alesandru 40 cr., Rozmanu Iacobu 50 cr., Rozenbaum Iacobu 20 cr., Molnár Mihályné 20 cr., Urda Iuonu 1 fl., Popu Todoru 50 cr., Popu Alesandru 50 cr., Rusz Toderu 60 cr., Muresianu Iuonu 5 cr., Danila Mocanu 1 fl., Ioanu Mocanu 10 cr., Ioanu Macsiu 1 fl., Costanu Szabó 20 cr., Mihail'a Oprea 10 cr., Dumitru Nicora 10 cr., Oprea Gligoru 20 cr.. Cicudianu Lazaru 10 cr., Chiric'a Crisanu 20 cr. Sum'a 16 fl. 80 cr.

Emili'a Ratiu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 14 Maiu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.70	Oblig. rurali ungare .	77.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	64.50	„ „ Banat-Timis.	76.90
Losurile din 1860 .	112 80	„ „ transilvane.	—.—
Actiunile bancei nation.	798.—	„ „ croato-slav.	79.50
„ instit. de creditu	211.50	Argintulu in marfuri .	105.50
Londr'a, 3 luni. .	121.65	Galbini imperatesci .	5.75—
		Napoleond'ori . . .	9.74—
		Marci 100 imp. germ. .	60.—

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.